

T. C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG/ 101-1198 / 3137

Ankara

24/7 /1997

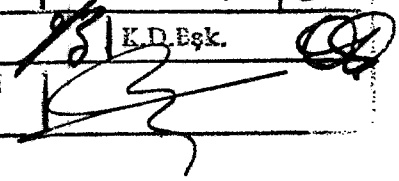
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 21/7/1997 tarihinde kararlaştırılan "Sakatların Mesleki Rehabilitasyonu ve İstihdamı Hakkında 159 Sayılı Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO) Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Mesut YILMAZ
Başbakan

Eki :
1- Kanun Tasarısı
2- Gerekçe

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	Sarı, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Kom.	Dışişleri
Tarih	25.7.1997 1/626
E. Md.	K.D. Bşk.
İmza	

Not : Verilecek cevaplarda Daire adının, yazı tarih ve sayısının açıklanması.

GEREKÇE

Sakatların Mesleki Rehabilitasyonu ve İstihdamına İlişkin 159 sayılı Sözleşme, Uluslararası Çalışma Konferansı'nın 1983 yılında Cenevre'de yapılan 69 uncu toplantısında kabul edilmiştir. Sözleşme, 1 Ocak 1996 tarihine kadar aralarında Almanya, Fransa ve Hollanda gibi Batı Avrupa ülkelerinin de bulunduğu Uluslararası Çalışma Teşkilatı üyesi 56 ülke tarafından onaylanmıştır.

Söz konusu ILO Sözleşmesi, tam katılım ve eşitlik koşullarında özürliüler için uygun bir istihdam ve sosyal bütünleşme ortamının gerçekleştirilmesini amaçlamaktadır.

Sözleşmeye göre, milli koşullar ve imkanlara uygun olarak devlet, özürliülerin mesleki uyumu ve istihdamı için bir program uygulayacak ve alınan önlemlerin ilgili tüm özürliü kategorileri için geçerli olmasını sağlayacaktır.

Özürliü işçilerle genel olarak diğer işçiler arasında fırsat eşitliği ilkesine dayalı bir politikanın uygulanmasında işverenler ve işçilerin teşkilatlarına ve bunun yanısıra özürliüler için kurulmuş ya da özürliüleri temsil eden teşkilatlara danışılacaktır.

Sözleşme, özürliü kişilere gereken biçimde uyarlanmış mesleki rehberlik, mesleki eğitim, işe yerleştirme, istihdam ve benzeri hizmetlerin sağlanmasını öngörmektedir.

Sözleşme, ayrıca, söz konusu hizmetlerin kırsal alanlarda ve uzak yerleşim birimlerinde de uygulanmasını ve bu konularda görevlendirilebilecek yeterli sayıda uzman danışmanların yetiştirilmesini öngörmektedir.

Sözleşme ile milli mevzuatımız ve uygulamalarımız karşılaştırılarak yapılan değerlendirilmede, Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO)'nun Sakatların Mesleki Rehabilitasyonu ve İstihdamına İlişkin 159 sayılı Sözleşmesinin onaylanmasının Milli mevzuatımız açısından bir olumsuzluk yaratmayacağı; anılan Sözleşmenin onaylanmasının uygun ve yararlı olacağı düşünülmektedir.

SAKATLARIN MESLEKİ REHABILİTASYONU VE İSTİHDAMI HAKKINDA
159 SAYILI ULUSLARARASI ÇALIŞMA TEŞKİLATI (ILO)
SÖZLEŞMESİNİN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR
KANUN TASARISI

Madde 1- Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO)'nın 1983 yılında Cenevre'de yapılan 69 uncu toplantısında kabul edilen "Sakatların Mesleki Rehabilitasyonu ve İstihdamı Hakkında 159 Sayılı ILO Sözleşmesi"nin onaylanması uygun bulunmuştur.

Madde 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Mesut Yılmaz
MESUT YILMAZ
BAŞBAKAN

<i>B. Ecevit</i> B. ECEVİT Başb. Yrd. ve Devlet Bak.	<i>I. Sezgin</i> I. SEZGİN Başb. Yrd. ve Milli Sav. Bakanı	<i>T. Taşer</i> T. TAŞER Devlet Bakanı	<i>H. Özkan</i> H. ÖZKAN Devlet Bakanı
<i>Y. Seçkiner</i> Y. SEÇKİNER Devlet Bakanı	<i>A. Andıcan</i> A. ANDIÇAN Devlet Bakanı V.	<i>Prof. Dr. H. S. Türk</i> Prof. Dr. H. S. TÜRK Devlet Bakanı	<i>Prof. Dr. S. Yıldırım</i> Prof. Dr. S. YILDIRIM Devlet Bakanı
<i>R. Sırdaroğlu</i> R. SARDAROĞLU Devlet Bakanı	<i>M. Gürdere</i> M. GÜRDERE Devlet Bakanı	<i>Prof. Dr. S. Gürel</i> Prof. Dr. S. GÜREL Devlet Bakanı	<i>Prof. Dr. A. Andıcan</i> Prof. Dr. A. ANDIÇAN Devlet Bakanı
<i>Dr. L. Çelebi</i> Dr. L. ÇELEBİ Devlet Bakanı	<i>M. Yılmaz</i> M. YILMAZ Devlet Bakanı	<i>R. Şahin</i> R. ŞAHİN Devlet Bakanı	<i>B. Kara</i> B. KARA Devlet Bakanı
<i>C. Kavak</i> C. KAVAK Devlet Bakanı	<i>E. Aşık</i> E. AŞIK Devlet Bakanı	<i>R. K. Yücelen</i> R. K. YÜCELEN Devlet Bakanı	<i>H. Gemici</i> H. GEMİCİ Devlet Bakanı
<i>M. Batalli</i> M. BATALLI Devlet Bakanı	<i>B. Sungurlu</i> B. SUNGURLU Adalet Bakanı	<i>M. Başesgioğlu</i> M. BAŞESGİOĞLU İçişleri Bakanı	<i>H. Özen</i> H. ÖZEN Dışişleri Bakanı
<i>Z. Temizel</i> Z. TEMİZEL Maliye Bakanı	<i>H. Ulugbay</i> H. ULUGBAY Milli Eğitim Bakanı	<i>Y. Topçu</i> Y. TOPÇU Bayındırlık ve İskan Bakanı	<i>H. I. Özsoy</i> H. I. ÖZSOY Sağlık Bakanı
<i>M. Menzice</i> M. MENZİCE Ulaştırma Bakanı	<i>M. Taşar</i> M. TAŞAR Tarım ve Köylüleri Bakanı	<i>Prof. Dr. N. Özkan</i> Prof. Dr. N. ÖZKAN Çalışma ve Sos. Gv. Bakanı	<i>Y. Erez</i> Y. EREZ Sanayi ve Ticaret Bakanı
<i>C. Ersümer</i> C. ERSÜMER Enerji ve Tabii Kayn. Bakanı	<i>I. Talay</i> I. TALAY Kültür Bakanı	<i>I. Gürdal</i> I. GÜRDAL Turizm Bakanı	<i>E. Tarancıoğlu</i> E. TARANCIOĞLU Orman Bakanı
<i>Dr. I. Akut</i> Dr. I. AKUT Çevre Bakanı			

**SAKATLARIN MESLEKİ REHABİLİTASYONU
VE İSTİHDAMI HAKKINDA 159 SAYILI
ILO SÖZLEŞMESİ**

SAKATLARIN MESLEKİ REHABİLİTASYONU VE İSTİHDAMI HAKKINDA
159 SAYILI ILO SÖZLEŞMESİ,

Uluslararası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Cenevre'de toplantıya davet edilerek orada 1 Haziran 1983 tarihinde 69 uncu toplantısını yapan Uluslararası Çalışma Teşkilatı Genel Konferansı,

1955 tarihli Mesleki Rehabilitasyon (sakatlar) Tavsiye Kararı ve 1975 tarihli İnsan Kaynaklarını Geliştirme Tavsiye Kararında yer alan Uluslararası Standartları gözönünde tutarak,

1955 tarihli Mesleki Rehabilitasyon (sakatlar) Tavsiye Kararı'nın kabulünden sonra rehabilitasyon gerekleri anlayışında, rehabilitasyon hizmetlerinin kapsamı ve örgütlenmesinde ve sözü edilen Tavsiye Kararı'nda ele alınan meseleler üzerine pekçok üye ülkenin yasa ve uygulamalarında ortaya çıkan kayda değer gelişmeleri dikkate alarak,

Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 1981 yılını "Tam Katılım ve Eşitlik" temasıyla Uluslararası Sakatlar Yılı ilan etmiş olması ve geniş kapsamlı, sakatlar için Dünya Eylem Programı'nın sakatların sosyal yaşama ve kalkınmaya "tam katılımı" ve "eşitlik" lerinin sağlanması amacının ulusal ve uluslararası düzeyde gerçekleşmesi yolunda etkin önlemler alınmasına ortam oluşturacağı görüşünden hareketle,

Bu gelişmelerin, özellikle kırsal kesimde ve kentlerde yaşayan her kategoriden sakatların istihdam edilmeleri ve topluma entegrasyonlarında fırsat ve muamele eşitliği sağlanması gereğini dikkate alan, konuyla ilgili yeni uluslararası standartlar kabul edilmesine uygun ortam hazırladığı değerlendirmelerinden hareketle,

Oturum gündeminin dördüncü maddesini oluşturan Mesleki Rehabilitasyon konusunda yapılan bazı önerilerin kabulüne karar vererek,

Bu önerilerin bir uluslararası sözleşme haline getirilmesini kararlaştırarak,

Bindokuzyüzseksenüç yılı Haziran ayının işbu yirminci günü Mesleki Rehabilitasyon ve İstihdam (Sakatlar) Sözleşmesi, 1983 olarak adlandırılacak aşağıdaki sözleşmeyi kabul etmiştir.

-BÖLÜM I-
TANIM VE KAPSAM

Madde 1

1. Bu Sözleşmenin amaçları açısından, "sakat" terimi, uygun bir iş temini, muhafazası ve işinde ilerlemesi hususundaki beklentileri, kabul edilmiş fiziksel veya zihinsel bir özür sonucu önemli ölçüde azalmış olan bir bireyi ifade eder.

2. Bu Sözleşmenin amaçları açısından, her üye ülke, mesleki rehabilitasyonun gayesini, bir sakatın, uygun bir iş edinmesi, sürdürmesi ve işinde ilerlemesini muktedir kılmak ve bu

şekilde sakatın topluma entegrasyonunu veya reentegrasyonunu kolaylaştırmak, geliştirmek şeklinde dikkate alır.

3. Bu Sözleşme hükümleri her üye tarafından ulusal şartlara uygun ve ulusal tatbikatla bağdaşan önlemler vasıtasıyla uygulanır.

4. Bu Sözleşme hükümleri, her kategorideki sakatlara uygulanır.

-BÖLÜM II-
SAKATLAR İÇİN MESLEKİ
REHABİLİTASYON VE İSTİHDAM POLİTİKASI PRENSİPLERİ

Madde 2

Her üye, ulusal şart, tatbikat ve imkanlarına göre, sakatlar için bir mesleki rehabilitasyon ve istihdam ulusal politikası formüle eder, uygular ve periyodik olarak gözden geçirir.

Madde 3

Söz konusu politika, her kategorideki sakatlar için uygun mesleki rehabilitasyon tedbirleri sağlamayı ve açık işgücü piyasasında sakatlar için istihdam imkanlarını arttırmayı amaçlar.

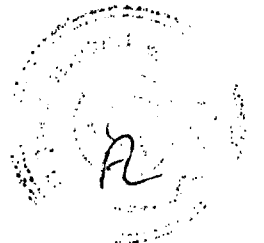
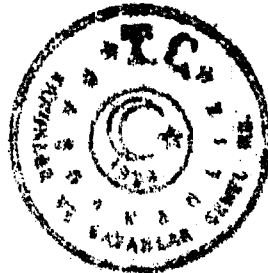
Madde 4

Söz konusu politika, genel olarak sakat işçilerle sakat olmayan işçiler arasında fırsat eşitliği ilkesi üzerine kurulur. Sakat kadın ve erkek işçiler için fırsat ve muamele eşitliği gözönünde tutulur.

Sakat ve diğer işçiler arasında etkin bir fırsat ve muamele eşitliğinin tesisine yönelik özel olumlu himaye tedbirleri sakat olmayan işçiler aleyhine bir ayrımcılık olarak kabul edilmeyecektir.

Madde 5

Mesleki rehabilitasyon faaliyetleriyle iştigal eden kamu ve özel kuruluşlar arasında koordinasyon ve işbirliğini teşvik için alınmış tedbirler de dahil olmak üzere, söz konusu politikaların uygulanmasında işçi ve işvereni temsil niteliğine haiz örgütlere danışılır. Sakatların kendi örgütleri ile onların yararına faaliyette bulunmak amacı ile kurulmuş örgütlere de danışılır.

-BÖLÜM III-
SAKATLAR İÇİN MESLEKİ
REHABİLİTASYON VE İSTİHDAM HİZMETLERİNİN
GELİŞTİRİLMESİ İÇİN ULUSAL DÜZEYDE GERÇEKLEŞTİRİLECEK FAALİYETLER

Madde 6

Her üye, bu Sözleşmenin 2, 3, 4 ve 5 inci maddelerini tatbik mevkiine koymak için Kanunlar ve Tüzükler vasıtasıyla veya ulusal şartlar ve tatbikatla bağdaşır başka yöntemlerle gerekli olan tedbirleri uygulamaya koyar.

Madde 7

Yetkili Makamlar, sakatların iş bulmaları, buldukları işi muhafaza etmeleri ve işlerinde yükselmelerini temin etmek üzere mesleki rehberlik, mesleki eğitim, işe yerleştirme, istihdam ve diğer ilgili hizmetlerin sağlanması ve değerlendirilmesine yönelik tedbirleri alır; genel işçi kitlesi için mevcut olan hizmetler mümkün ve müsait olan hallerde gerekli değişiklikler yapılarak sakatlar için de kullanılır.

Madde 8

Kırsal alanlardaki ve uzak yerleşim merkezlerindeki sakatlar için mesleki rehabilitasyon ve istihdam servislerinin tesisi ve gelişimini teşvik için gerekli tedbirler alınacaktır.

Madde 9

Her üye, sakatların mesleki rehberlik, mesleki eğitim, işe yerleştirme ve istihdamından sorumlu rehabilitasyon danışmanlarının ve diğer uygun nitelikli görevlilerin eğitimini ve teminini sağlayacak tedbirleri alır.

-BÖLÜM IV-
SON HÜKÜMLER

Madde 10

Bu Sözleşmenin resmi onay belgeleri, tescil için Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürlüğüne gönderilir.

Madde 11

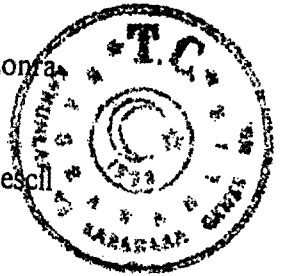
1. Bu Sözleşme yalnızca Uluslararası Çalışma Teşkilatı üyelerinden bu Sözleşmeyi onaylayıp da onayları Genel Müdürlüğe tescil edilenler için bağlayıcıdır.

2. Sözleşme iki üyenin onaylarının Genel Müdürlüğe tescil edildiği tarihten oniki ay sonra yürürlüğe girer.

3. Bu tarihten sonra onayı tescil edilen herhangi bir üye içinse, Sözleşme, tescil tarihinden itibaren oniki ay geçtikten sonra yürürlüğe girer.

Madde 12

1. Bu Sözleşmenin ilk yürürlüğe girdiği tarihten on yıl geçtikten sonra, bu sözleşmeyi onaylamış bir ülke resmi kayıt için Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürlüğüne gönderilecek resmi bir yazı ile bu onayın feshini isteyebilir. Bu fesih işlemi resmi kayıt tarihinden itibaren bir yıllık süre geçmedikçe yürürlüğe girmez.

2. Bu Sözleşmeyi onaylamış olan ve fakat bir önceki paragrafta zikredilen on yıllık sürenin sona ermesinden sonraki bir yıl içinde, bu maddenin öngördüğü fesih hakkını kullanmayan bir üye, bir on yıllık süre ile daha bağlı kalır ve bundan böyle ancak her on yıllık süre sonunda, bu Maddenin öngördüğü hükümler çerçevesinde, Sözleşmeyi feshedilebilir.

Madde 13

1. Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, Teşkilat Üyeleri tarafından kendisine iletilen tüm onay ve fesih kayıtlarından bütün Uluslararası Çalışma Teşkilatı üyelerini haberdar edecektir.

2. Genel Müdür, kendisine iletilen ikinci onaylamanın tescilinden Teşkilatın Üyelerini haberdar ederken, Sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih hakkında da onların dikkatini çeker.

Madde 14

Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürü yukarıdaki hükümler uyarınca kendisince tescil edilen onay ve fesih bildirimlerini bütün detaylarıyla birlikte, Birleşmiş Milletler Ana Sözleşmesinin 102 nci maddesi uyarınca, tescil edilmek üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine gönderir.

Madde 15

Gerekli gördüğü zamanlarda, Uluslararası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu, Sözleşmenin işleyişi hakkında Genel Konferansa bir rapor sunar ve Sözleşmenin tamamen veya kısmen bir tadilata tabi tutulması meselesinin gündemde yer almasının istenilip istenilmediğini soruşturur.

Madde 16

1. Konferansın, bu Sözleşmeyi tamamen veya kısmen tadil eden yeni bir sözleşme kabul etmesi halinde, değiştirilmiş yeni sözleşmede aksine hüküm yok ise;

a) Değişiklik getiren yeni sözleşmenin bir üye tarafından onaylanması, yeni Sözleşmenin yürürlüğe girmiş olması kaydıyla, yukarıda zikredilen 12 nci madde hükmüne bakılmaksızın, işbu Sözleşmenin o üye ülke bakımından derhal feshini hukuken sağlar.

b) Değişiklik getiren yeni sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren işbu Sözleşmenin üye ülkelerin onayına açık olma durumu ortadan kalkar.

2. İşnu Sözleşmeyi onaylayan fakat değişiklik getiren yeni Sözleşmeyi onaylamayan üyeler için bu Sözleşme mevcut şekli ve muhtevası ile her halükarda yürürlükte kalır.

Madde 17

Bu Sözleşmenin İngilizce ve Fransızca metinleri eşit olarak geçerlidir.

